

zbija vsak četrtak
4. uri popoldne.
Kopisi se ne vra-
tajo. Ne frankovana
se ne spre-
manjo.
Cena listu znala
celo leto 4 krone,
pol leta 3 kroni.
Manj premožne
celo leto 3 krone,
pol leta K 1-50.
Nemčijo je cena
tu 5 K, na druge
delale izven Avstrije
K.
Kopirane sprejema
"Narodna Tiskarna"
Gorici, ulica Vet-
erini št. 9.

Naročnino in raz-
nizila s prejema
upravnitvo, Gorica
Semeniška ulica št.
16. Posamezne šte-
vilke se prodajajo v
tobakarnah v Šolski
ulici, Nunki ulici, na
Josip Verdievem te-
kališču nasproti me-
stnem vrtu, pri Vac-
lavu Baumgartl v
Korenjski ulici in na
Korenjskem bregu
(Riva Corno) št. 14.
po 8 vin.

Oglasi in poslanice
se računijo po petih
vrstah in sicer: če
se tiska enkrat 14 v.,
dvakrat 12 v., tri-
krat 10 v. Večkrat
po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Krščanska šola — kr- ščansko učiteljstvo!

poril na shodu društva kršč. mislečega učiteljstva v Kanalu stolni vikar č. g. Vuga.)

Ko je bil g. nadučitelj Vre izginil shoda, je stolni vikar, Ciril Vuga, povzel besedo. Govoriti mu je o šoli in vzgoji o vprašanjih, ki se dandanes tičejo šole in vzgoje. Stariši morajo biti v teh vprašanjih poučeni, ker se gre tukaj za njih otroke in ker oni vzdržujejo šole.

Sreča otrok je tudi obenem sreča starišev, a nesreča otrok je ob enem tudi nesreča starišev. Kaj jih pa more storiti dobro in srečno? Dobra, krščanska vzgoja! Le versko-npravna vzgoja stori človeka vestnega, poštenega, delovnega in pridnega uda družine, občine, države. Brez vere, brez pravosti, ki človeka veže v vesti, ni dobre vzgoje.

Šola in učitelj.

Zato storijo dobri stariši vse, da vzgoje otroka v strahu božjem. A otrok ne ostane zmiraj doma. On mora v šolo. Tukaj prevzame učitelj ali učiteljica mesto starišev. In otroci se morajo vzgojevati v duhu starišev, to je v krščanskem duhu; stariši imajo pravico zahtevati to, ker so otroci njihovi in ker ni s svojim denarjem vzdržujejo šole! Prvi paragraf šolske postave zahteva na naših šolah versko-npravno vzgojo otrok. Šola je torej dolžna dati otrokom tako versko-npravno vzgojo.

Vendar opažamo, da šola ne rodi dobrih sadov, ki bi jih pričakovali. Neupornost, nespoštljivost, razbrzdanost je širi vedno bolj med mladino.

Odkod to? Vse krivde ne moremo na ne smemo zvrniti na šolo. Večkrat

je temu krivo zanemarjenje vzgoje doma, razne druge okoliščine itd. Vendar pa brez krivde tudi šole ne moremo pustiti.

Novi čas je prinesel novega duha med učiteljstvo, posebno med mlajše in ta duh ni dober. Je duh liberaler, duh socialno demokratičen, in ta duh je nesproten dobri, pravi, krščanski vzgoji. Učitelj, ki sam ni preinjen od kršč. duha, ki se sam ne zaveda velike dobrote, potrebe in kristi kršč. vzgoje, take vzgoje tudi otrokom dati ne more. Nobeden ne da, česar sam nima.

Da so učitelji po večini nasprotnega duha, to so pokazale zadnje volitve, kjer so bili učitelji glavni agitatorji proti kršč. stranki, to je pokazala ustanovitev društva kršč. mislečih učiteljev na Gorickem.

„Društvo kršč. mislečih učiteljev“.

Ustanovilo se je lani novo društvo, ki so se odločno kršč. misleči učitelji odcepili od svojih liberalnih tovarišev, in kaj mislite, koliko je takih odločnih učiteljev in učiteljic, ki so stopili v krščansko učiteljsko društvo? V celi goriski deželi je takih učiteljev in učiteljic kmaj — 20! (Zborovalci se vsi osepjani in vznemirjeni zganajo.) Vsi drugi stojijo zunaj tega kršč. učiteljskega društva, in mu nasprotujejo, da, sovraštvo do kršč. mislečega učiteljstva gre tako daleč, da so liberalni učitelji sklenili, da bojkotirajo vsakega, ki je v tem društvu, da ga niti ne pozdravijo, da z njim niti ne občujejo. (Novo nemirno gibanje med poslušalci.)

To da misliti! To je dejstvo, ki mora vsakega redoljuba, posebno pa stariše napopniti s skrbjo in strahom. Stariši, ki vzdržujejo učitelje, morajo

kaj šopek kopriv in osata nabranega v dveh gredicah „N. G.“.

„N. G.“ pozivlja naj se mu dopisuje o duhovnikih ako zanemarjajo svoje stanovske dolžnosti, in ako se je komu krivica zgodila od strani duhovna zaradi političnega nasprotstva. Čudno, da ima „N. G.“ tak apelit ravno na duhovnike, kakor da je med drugimi stanovi n. pr. med učiteljstvom vse v redu. To kaže, da mu duhovniki posebno teknejo in da farška gonja redi naše sgarce.

Posebno neki „Marko“ se repenči s svojo liberalno učenostjo proti klerikalcem, ki kakor pravi „Marko“ ščuvajo narod slovenski proti rodnemu bratu, in da dosežejo svoj cilj, zlorabljuje vero.

„Marko“ je zajahal viscega konja pravzaprav osla. Da spriča svojo nepristranost udari z britko sabljo ogorčenosti tudi po hinavščini liberalcev, ki pa drugače nič hudega ne delajo, le da preveč pitajo klerikalce s surovimi priimki. Ta

vedeti za te stvari, morajo vedeti, kakim časom gredo nasproti njih otroci, oni sami in njih družine!

Ali more učitelj vcepiti otroku kršč. duha, če ga že do društva kršč. mislečih učiteljev navdaja tako sovraštvo? Ali more in ali zna tak učitelj otroke tudi krščansko vzgajati? Ne. To se pozna na tem, da se na otrocih ne pozna sadov kršč. vzgoje.

Svobodna šola.

A nasprotno učiteljstvo gre še daleč. Vedno močnejši so glasovi po — svobodni šoli, to je šoli brez kršč. nauka, brez duhovnika, brez verske podlage. Svobodna šola, to je šola, ki naj bi bila svobodna vsakega verskega vpliva.

To očitanje ne zahteva sicer vseh učiteljev, ki stojijo [zunaj vrat kršč. mislečih učiteljev, a vendar so med njimi tudi že taki, in tudi njih liberalni učiteljski listi zahtevajo svobodno šolo.

Tukaj pa moramo odločno zaklicati: Stojte! Niti koraka naprej! Naj se strele strešejo nad našimi glavami, a ne postimo naprej, niti koraka naprej!

Že danes se dobe liberalni učitelji, ki prepovedujejo otrokom, da bi jih pozdravljali s kršč. pozdravom: „Hvaljen bodi Jezus Kristus“, in ki želijo, naj se odpravi molitev v šoli, vedno glasnejši je klic, naj se cerkev loči od šole!

Krščanski stariši morajo tukaj zastopiti kakor en mož proti tem naklepom liberalnega učiteljstva. Stariši imajo pravico do svojih otrok, pravico tudi zahtevati, kako naj se vzgajajo njih otroci. To je — krščansko, in nič drugače! Ta pravica starišev je nedotakljiva!

Gorje otrokom, starišem, družinam, občinam in vsemu narodu, če bi se ured-

ničile namere liberalnega učiteljstva! A do tega ne sme priti! Zato hočemo skrbeti duhovniki, kršč. misleči učitelji združeni roko v roki s kršč. stariši!

Cerkev in šola.

Cerkev je prva ustanavljala šole, skoz 18 stoletij jih ona sama vzdrževala, s kršč. šolami je ona preobrazila svet in s kršč. vzgojo poblašila in poplemenitila ljudi, družine in narode, njenim služabnikom je Jezus Kristus izročil vzgojo otrok, njim je ukazal: „Pojdite in učite...“ in on sam jim je zaklical: „Pustite male k meni priti in nikar jim tega ne branite!“ — in danes naj bi duhovniki s kršč. naukom in kršč. vzgojo izginili iz šol? Nikoli!

Očitajo duhovnikom, da hočemo vladati nad ljudstvom. Nikoli! Iz ljudstva smo prišli in spadamo le ljudstvu in gremo k ljudstvu. Nočemo vladati nad ljudstvom, ampak ljubiti hočemo ljudstvo! In v boju za najdražje svetinje ljudstva stojimo mi duhovniki v prvi vrsti roko v roki s kršč. mislečimi učitelji!

Nikdar si ne bomo dali prepovedati, da bi ne smeli tudi s prižnic zagovarjati svetinj našega naroda. In če nam prižnice zaprejo, pojdemo na trge med ljudstvo, da je bomo tam svarili in učili, in če nas s trgov poženejo v ječe, bomo tam zgrabili za peresa, in ljudstvo s spisi svarili pred nasprotniki, in če nam peresa potrgajo iz rok, bomo roke sklenili in molili za svoje ljudstvo, in če nam roke sklenejo v verige, tedaj imamo še zmiraj svoja srca, da bomo tudi naprej ljubili svoje ljudstvo! (Globoka gajnenost med poslušalci.)

poletne vročine in da bo ugriznil tudi svojega gospodarja.

Ta učenjak „Marko“ grozovito učeno reši celo judovsko prašanje v približno 150 vrstah tako kratkih, da gredo kar 4 na širjavo lista. Sad temeljito plitve zgodovinske razprave je zaključek ali nauk slovenskim agrarcem, da so „Judje posnema nja v re d ni, ker so religiozni, zmerni, trezni, poduzetni, izsajajo otroke uzorno, podpirajo se bratski in nimajo druge napake „da nočejo nobednega poznati za brata kot samo svoje rojake in druge brezvestno izkoriščajo, in zato so bili in so vsem narodom zoperni“. O „Marko“! Vsem so Judje zoperni, le tebi ne, ti dika bratske ljubezni! Seveda so Judje izvrstni ljudje; kar je na njih slabega, namreč sovraštvo do tujih narodov, tega so krivi duhovniki, seveda ne ravno katoliški ampak judovski, ki pa so vendarle duhovniki. In zoper duhovnike gre.

(Dalje pride.)

LISTEK.

Judovsko prašanje in farška gonja.

(Piše Matevž.)

Hripavi „Naš Glas“ pozivlja svoje naročnike naj ga posojujejo čitateljem „Primorskega Lista“, češ, naj se tiste sami prepričajo, da „N. G.“ ni tak kakor ta črni „P. L.“, da je namreč zoper duhovnike in da je popolnoma liberalen; tako bodo čitatelji „P. L.“ prišli do poznanja resnice, da bodo zavržili „P. L.“ in naročili „N. G.“ Zdi se mi, da bi ne škodilo, ako bi čitatelji „P. L.“ res brali „N. G.“ Spoznali bi, kako nemarno in domišljavo, pa tudi kako hinavsko in hudobno je glasilo agrarno liberalne stranke. Res pomilovati moram tiste nerazsodne reveže, ki uživajo edino le ta plod agrarske zmedenosti. Da ne bo treba čitateljem „P. L.“ prejeti v roke vsiljivega „N. G.“, podati jim hočem tu-

Sklep.

Ne, mi nečemo vladati nad ljudstvom, a naša načela bodo vladala, ker so božja načela. Prenašamo, da nas nasprotniki zaničujejo, prenašamo, da nas preganjajo, prenašamo, da nas preklinjajo, a nikoli ne bomo prenesli in pustili, da bi z brezverstvom pokvarili in ubili našo mladino! Sr. cerkev se ne bo ustrašila nobene nevarnosti, da bo kot dobra mati rešila svoje otroke! Dokler bije duhovsko srce, se bo bil tudi boj za krščansko šolo!

Krščanskim otrokom — krščansko vzgojo! Stariši imajo dolžnost in pravico zahtevati dobrih, kršč. učiteljev za kršč. vzgojo svojih otrok. Z duhovniki, s kršč. mislečimi učitelji naj hodijo kršč. stariši v tem boju za krščansko šolo, in otroci in še pozni rodovi nas bodo blagoslavljali, če tudi teh boljših dni ne bomo morebiti več mi sami doživeli, in bo ta blagoslov padal šele na naše grobove! (Gromovito odobravanje in živio-klici.)

Slovensko sirotišče v Gorici.

Zabeležiti imamo nov napredek goriških Slovencev. Društvo „Slovensko sirotišče“ je kupilo za 69.000 kron v Via Ponte Isonzo hišo št. 12 z obširnimi zemljiščem. Poleg palače in gospodarskega poslopja obsega zemljišče 8 njiv in 553 kvadratnih sežnjev. Vrednost cenijo strokovnjaki do 100.000 K.

Kdo bi si bil mislil pred štirimi leti in pol, da bomo tako hitro napredovali? Kako majhen je bil začetek „Slovenskega sirotišča“! Prvo svotico za ta zavod so položili domovini na a*ar ubogi delavci od trdo prisluženega denarja. Zgodilo se je to na delavskem shodu pri „Gorjancu“, ko je delavstvo z navdušenjem sprejelo predlog svojega duhovnega voditelja, da naj se ustanovi prepotrebni zavod za slovenske, zlasti delavske sirote. Kot prvi temeljni kamen so nabrali delavci* mej seboj 15 K in nekaj vinarjev. Takrat se nam je reklo, da naj to misel opustimo, ker da so potrebni za to stotisoči. Mi pa nismo obupali. Nabirali smo po krajcarjih dalje s trdnim zupanjem, da se tako dobra misel mora vresničiti. Pomisliti treba, da nimamo Slovenci ni jednega sirotišča v celi goriški deželi, do-

čim imajo Italijani tri in nabirajo sedaj že za četrto.

Po težkem začetku in sitnem štiriletnem nabiranju, sporočamo veselo vest, da smo v soboto podpisali pogodbo za omenjeno poslopje in zemljišče, ki je bilo prej last znane italijanske družine *Seppenhofer*, ki je je pa pred letom dni kupil pokojni baron Klimburg. Zemljišče obsega poleg palače in gospodarskega poslopja še vinograd, njive, travnike in gozd.

Sedaj je prišla spet v slovenske roke zemlja, ki so jo prodali po lahkomišljenosti naši predniki tujcem. Tu bo nova trdnjava krščanske organizacije slovenskega ljudstva za mesto in deželo. Pozni rodovi bodo veseli tega dogodka in napredka goriških Slovencev.

Glede „Slovenskega sirotišča“ pa nismo še prišli do cilja, storili smo le velik in odločilen korak naprej. Delovati pa hočemo pogumno in vztrajno, dokler ne dosežemo namena.

V to pomagaj Bog!

Kobilice.

Kobilice napravljajo letos velikanško škodo. Ker ni več trave, da bi jo jedle, se najbrže lotijo še trte. Vlada je sedaj dala nekaj podpore za nakup puranov, a podpora je prišla — kakor navadno — prekasno. Kobilice so že napravile svoje delo; razun tega pa so kobilice tako velike, da se jih purani do sata nažro že po poti, preden pridejo iz vsa!

Ta mrčes ni prišla iz drugih krajev, kakor se je v prejšnjih časih ponekod dogodilo; sama se je tako zaredila, da je pričakovati, da bomo imeli to zalego tudi prihodnje leto. Treba je toraj za časa misliti, kako preprečimo v bodoče to nesrečo.

Izsolani večjaki delajo sicer polno poskusov, da bi znašli kako sredstvo, ampak pravega upanja ni, da se jim posreči.

Ker se je bati, da nastane na jesen po Kraasu še hujša beda, je precej gotovo, da ljudstvo proda purane, za to da skupi kaj denarja; drugi purani pridejo potem zopet prekasno in prihodnje leto, ko se kobilice aležejo bomo tam, kjer letos.

Naša misel je ta: Takoj ko se kobilice prikažejo, naj se da šolski mladini primeren čas, da gre kobilice pobirat. Določi naj se tudi primerna nagrada za vsaki kilogram nabranih ko-

bilic. V drugih krajih vsaj delajo jako uspešno na ta način in mi smo uverjeni, da bo tudi pri nas pomagalo.

Krajne šolske oblasti naj toraj za časa preskrbe, da se da otrokom dopust v ta namen. Res bo sicer nekoliko trpel šolski pouk, ampak, kjer se gre za uničenje, tako hitro nevarnega škodljivca, se ne sme imeti pomislekov. Končno pa marljivi učitelj je nadomesti, kar so otroci zamudili.

Politični pregled.

Državni zbor. — Državni proračun je rešen. Vlada pa želi, da bi pred počitnicami državni zbor še rešil: *popore družinam rezervistov*; dovoljenje 8 milijonov kron poljedelskemu ministru za melioracije; davek na žganje; volitev delegatov in še nekaj drugih točk. Vse to skupaj bo težko rešiti, posebno, ker so poslanci utrujeni. Davek na žganje najbrže pade, ker bi bili po njem prizadeti reveži in ne tovarnarji. Te dni je zbornica razpravljala predlog o preobnovi delavskega zavarovanja za slučaj nezgod. Ta predlog je bil sprejet v tem smislu, da pozivlje vlado, naj kmalu predloži svoj načrt. Vlada je obljubila, da 3. novembra predloži načrt za starostno zavarovanje delavcev, kmetov in obrtnikov. Dne 6. t. m. je posl. Žitnik interpeliral vlado radi zapostavljanja slovenskega pri sodiščih. V sredo je zbornica nadaljevala razpravo o nujnem predlogu, naj se uvede splošna in enaka volivna pravica za deželne zборе.

Male politične vesti.

2. Julija. V Bosni in Hercegovini baje zelo vre proti Avstriji. Povsodi so tajni politički sestanki. — Vdova umorjenega poljskega grofa Potockega je poslala cesarju prošnjo za pomilostenje Sičinskega, ki ji je umoril moža. — Proti Francozom se v kitajski Koukinkini od strani domačinov pripravlja upor. Francoski vojaki, ki so tam doma, so že v zvezi z uporniki. — Perzijski šah z ujetimi uporniki dela strašne grozovitosti. Nekega upornika so vojaki najprvo bodli z noži, potem sekali meso s še živega telesa ter ga na to vrgli psom, ki so ga raztrgali.

3. V Maroku je stari sultan Abdul-Azis dosegel zopet več uspehov. — L. 1907. je bilo v francoski armadi 17 večjih uporov, ki so se jih udeležili celi oddelki. Poleg tega je bilo mnogo manjših uporov. Uboga Francija! — Za bogotajca Wahrunda, ki ga tako časte naši libersci — se zavzemajo tudi anarhisti. Vedno lepše.

4. V Carigradu se mudi nemški general Goltz, ki ima nalogo, preurediti turško armado.

6. V Pragi se vrši shod slovanskih svobodomiselnih žensk. Ženske pravijo, da je treba krščanski pouk odpraviti iz dekliških šol. — V Barceloni se je zopet razpočila bomba, ne da bi napravila

kako škodo. Deset tisoč petet dobi, najde provzročitelja teh napadov.

7. Našega cesarja pride obiskat Isl angleški kralj Edvard. — Pri do- nilnih volitvah v kraljevih Vinohradih propadel mladočeh in zmagal soci Choc. — V južno Ameriški državi Paragvaj so se uprli vojaki, ki so razili vlado in razgnali njene čete.

8. Med Nemčijo in Francijo se baje doseglo popolno sporazumlje. — Med Turčijo in Grško so raz- silno napete. — Košut je obolel. Italijanskem naučnem ministerstvu odkrili velike nerednosti. — Na Ang- škem uvedejo za rudarje 8 urni delava-

Darovi.

Za „Slov. sirotišče“: P. n. g. Mar Lukežič 1 K, Terezija Fornazarič 1 Ivan Rojec, župnik 20 K.

Josip Fon, kurat Novake 10 K, sip Pavlu, Dol. Vrtojba 30 v, Miha dič, Gorenjavas 30 v, Miha Drufo Podsenic 20 v, Šinigoj Anton, Gor 12 vin.

Dalje so plačali: Josip Čigon, cerko- nik 1 K; dr. Andrej Pavlica ustanov- 200 K; Justina Batistič 1 K; Mihael Gorj posredovalec 20 K; Andrej Tutta, pos- vodja 10 K; Nekdo, ki si je kupljeno sestvo sam ogledal, 20 K; Karol Čig- vikar 10 K.

Posebno hvalo izreka odbor „S- sirotišča“ p. n. dr. Fr. Pavletiču, odvetni- ki je prevzel vsa dela o priliki sklepa- pogodbe za nakup zemljišča v Via Po- lsonzo brezplačno.

Bog izplačaj vsem stotero!

Za S. Gregorčičev Dom:
Dr. Josip Dermastia K 4.20.

S. K. S. Z.

Velikodušen dar. — Neimenovani dobrotnik je daroval za knjižnico „S- venke krščansko socialne zveze“ 1 kron kot jubilejni dar. Obenem je dar- val nekaj prav krasnih knjig, ki so soke vrednosti. Blagemu dobrotniku n- prisrčnejša zahvala!

Drage somišljenike pa prosimo, bi po svojih močeh posnemali ta v- kodušni čin. Ljudstvu zdravega dobro- čtiva! Ljudstvu prave krščanske b- brazbe!

Za slov. kršč. soc. zvezo“ dar- g. Mih. Brezigar, gostilničar v Pe- 4 K kot odkupnina za stolice, ki jih je d- roval g. Pečenko. Prijatelji prave ljud- izobrazbe, posnemajte g. Brezigarja!

Bratska društva opozarjamo, nam takoj javijo, koliko članov se ude- skupščine v Škofji Loki, koliko mlada- čer ostane pri mladeniškem tečaju, bo 27. t. m. Če ima društvo zastavo n- pride z njo! Udeležite se v obilnem bl- vilu, da bomo Goričani prav čast- zastopani.

Novi odbor S. K. S. Z., priobčim- prihodnjč.

Da je manufakturna trgovina

„Krojaške zadruga“ v Gorici najsolidnejša te stroke,

o tem se je prepričal vsakdo, kdor je kupoval blago v isti. Trgovina se drži načela: Dobro blago z nizko ceno sta glavna pogoja, da si trgovina ohrani med občinstvom častno ime.

CENE so stalne in v naši trgovini ne poznamo ne- lepega prepiranja zaradi istih.

BLAGO je najboljšo in najcenejše kot pri kateri- koli konkurenčni trgovini.

VSAKDO naj enkrat poskuša pri nas kupiti in go- tovo se ne bo varal.

ZALOGA je nedosegljiva te stroke v Gorici in raz- polaga s takim blagom, s kakoršnira ne more razpolagati nobena trgovina te stroke.

Izlet v vipavski Log, ki ga priredi naša Slov. kršč. socialna zveza, se vrši dne 23. avgusta. Bratska društva se opozarjajo, naj ta čas prihite v vipavski Log, kjer bo lepa slavnost kranjskih, vipavskih in goriških izobraževalnih društev. Mogoče pojde iz Gorice takrat v ta namen posebni vlak.

Novice.

Cenjenim naročnikom!

Polovica leta je že minula. — Mnogo je naročnikov, ki niso še poravnali letošnje naročnine. So tudi nekateri, ki niso še plačali za minula leta. Zato prosimo podpisano upravo, naj bi gg. naročniki storili svojo dolžnost, kajti list ima mnogo stroškov in je treba sproti plačevati. Obenem prosimo svoje somišljenike, naj naš list razširjajo. Od sedaj do novega leta je cena za premožne 2 kroni, za manj premožne 1 K 50 v.

Kdor lista redno ne prejema, naj nas obvesti pismeno: „Zadnje štev. lista nisem prejel“. Pismo bodi odprto, znamke ni treba. Na ovitku naj se poleg naslova zapiše: „Reklamacija“.

Uprava „Prim. Lista“.

Duhovska sprememba. Preč g. Bogomil Nemeč, dosedaj vikar v Gabrovici na Krasi, gre na željo knezonadškofa za župeupravitelja v Zgonik.

Osebna vest. — Gospod Peter Šorli, duhovnik goriške nadškofije in bivši kaplan bovški, je napravil na graškem vseučilišču glavni profesorski izpit iz naravoslovja. Vrlemu gospodu iskreno čestitamo.

Resnica o nabavi sena je, kakor smo poizvedeli pri dež. odboru, sledeča:

Sena je nakupil in razdelil deželni odbor 11.825 q, slame pa 3.461 q. Seno je plačeval posestnikom na licu mesta po 8-40 K do 9 K, a prodajal je je našim živinorejcem po 8-40 K. Slamo je plačeval po 3-6 K, jo o prodajal po 5-50 K. Tem cenam je pa prištevali še voznina in stroški za razdeljevanje, tehtanje sena itd.

Od vlade je dobil deželni odbor v pokrije razlike med kupno in prodajno ceno 37.500 K, za občino Čez-Soča še posebej 1.500 K in sam je dodal 3.500 K, skupaj 42.500 K. Voznina za seno se je plačala naprej in v polni meri, a konečno dobi deželni odbor vsled svoje tozadevne prošnje za znižanje prevoznih cen nekaj tisočakov vrnjenih. O razdelitvi tega zneska in preostanka bo sklepal prihodnji deželni zbor.

Seno so dobili vsi živinorejci, ki so se pravočasno pri deželnem odboru oglasili, in sicer so dobili kmetje v sezanskem okraju 3271 q, v tolminskem glavarstvu 149 q, v goriški okolici 7880 q in v Furlaniji 230 q. Nekaj sena se je uvagalo.

Potemtakem so dobili trije slovenski okraji 11.200 q sena, Furlanija pa 230 q, vsi po ceni 8-50 K.

Nekaj na pol pokvarjenega sena, ki je bilo za konje še zadostno dobro, je dobil eden goriški izvošček po ceni 5 K za q. To seno bi bil moral inače dež. odbor zavreči ali pa posestniku na Štajersko vrniti.

Te podatke, ki smo jih dobili na dež. odboru, bo ta predložil tudi dež. zboru. S tem je postavljeno na laž pisanje „Edinosti“ in „Soče“.

Brezplačno ni razdelil dež. odbor niti v Furlanijo niti kam drugam ni ednega kilograma sena ali slame.

Kresovi so goreli v soboto zvečer na predvečer godu naših slovanskih apo-

stolov sv. Cirila in Metoda. Pritrkovanje zvonov in šviganje umetnih ognjev v zrak ter pokanje topičev je poveličevalo ta lepi večer. Posebno odlikovala se je goriška okolica. Najlepša razsvetljava je bila na Gradu pri Mirnu, kjer je gorel ogenj pred cerkvijo tako, da se je veličastna cerkev prav dobro videla od daleč. Velik kres je bil na Vrhu nad Rubijami ter na podgorski Kalvariji, kjer je pel pevski zbor. Dva jako lepa kresova sta bila poleg mnogih drugih v Brdih videti v bližini Št. Ferjana in Čerovega. Lep je bil kres nad Solkanom in krasna razsvetljava pri Sv. Katarini. Precej pozno je zagorel kres tudi pri Sv. Mavru. Vsega skupaj je bilo videti v dol. Vipavski dolini, v okolici in po Brdih najmanj 50 večjih in manjših kresov. Najlepše in najbolj razsvetljena so bila iz Gorice videti Brda. Po raznih vaseh so se zbrali pevski zbori ter z lepo pesmijo poveličevali ta večer. Tudi v Vipavskega in z naših hribov se nam poroča, da so tam goreli kresovi in da se je pritrkavalo z zvonovi.

Radi pomanjkanja sena, ki je občutijo kmetovalci po Goriškem, Istri, Dalmaciji, Kranjskem, Štajerskem, na Moravskem, v Bukovini, je bilo 7. julija posvetovanje v poljedelskem ministerstvu. Sklenilo se je na predlog posl. Povšeta naj vlada takoj poskrbi, da bodo kmetje dobivali po ceni seno in slamo od drugod, olnjate pogače in otrobi. Dobra košnja je bila letos v Galiciji, na Predaliskem, Tirolskem, Gor. Avstrijskem, Solnograškem in Češkem. Zahtevalo se je, naj železniški minister zniža tarife za prevoz živine, da bodo trgovci iz severa lahko hodili na jug kupovat živino. Zahtevalo se je tudi od ministerstva, naj prepove izvoz sena in drugih živalskih krmil.

Slovenske napise dobe postaje južne železnice: Nabrežina, Sežana in Devin. Dosedaj je južna železnica samo na Kranjskem imela slovenske napise na postajah.

Narodno izdajstvo — „Soča“ — Štrekelj. Čitateljem je znano, kako je „Soča“ blatila poslanca dr. Gregorčiča in Fona, ker da sta zborovala za povišanje rekrutov. „Kmetje“ — je rohnela — „vidite, kako sta Vas Gregorčič in Fon izdala; njima se imate zahvaliti, ko boste morali toliko več sinov dati v vojake! Štrekelj je mož! On ni glasoval za to!“

Mi smo „Sočine“ sleparije s to stvarjo že pribili in smo povedali razloge — ako tudi ne vseh, ker niso za javnost — iz katerih naša poslanca nista smela glasovati zoper vladni predlog, volilci pristaši naše stranke so jima dajali prav.

Na binkoštni pondeljek so imeli pa kraški župani shod in so naravnost kazali Štrekelju da mora glasovati za ta razupiti vladni predlog! S tem so pokazali kmeti, da so bolj pametni nego njihov poslanec! „Soča“ pa bi morala sedaj kričati na kraške župane, da sami sebe „izdajajo!“ To bi bilo dosledno. Sedaj vidi „Soča“, kam jo je njena grozna neumnost privedla.

Zanimivo je še to, da Štrekelj niti ne ve, za koliko se po bodočem zakonu poveča število rekrutov! Bog pomagaj!

— Iz c. k. pripravnice za učiteljišča v Podgori so napravili sprejemni izpit za I. tečaj sledeči: Belin Franc iz Gorice; Bork Franc iz Čerknega; Birsa Jožef iz Trsta; Glešič Gregor iz Livka; Lovrič Jožef iz Gorice; Martinec Fran iz Kobarida; Nanut Jožef iz St. Andreža; Rejec Avgust iz Srednjega; Vuga Alojz iz Solkana.

— Pozdrav nazaj v Ameriko. — Srečno sem dospel v staro domovino. — Društvo sv. Jožefa St. 57 K. S. K. I. Brooklyn N. J. kliče praroden pozdrav. Zdravo! Jožef Hvala.

Listnica nredništva. — Volčji grad: Danes ni bilo mogoče. „Pride drugič na vrsto, akoravno je precej dolgo. — Povir, Kopriva, Grahovska občina in Baška dolina: Vsi ti dopisi pridejo, če bo le mogoče, prihodnjič. — Podmelec: Vaše priobedi „Gorica“. — Pozdravljeni vsi dopisniki!

Mestne novice.

mŠolska veselica, ki jo je priredil „Šolski Dom“ se je vršila v soboto in nedeljo popoldne v dvorani „Central“ ob ogromni udeležbi. Posebno v nedeljo popoldne je bila dvorana do zadnjega kotička nabitopolna. Ta ogromna udeležba vseh slojev kaže, kako visoko čislajo in ljubijo goriški Slovenci svoj „Šolski dom“. Pevski zbori učenk pripravljavnic in obrtne šole so prav res morali ugajati vsakomur; kajti pevke so pele s tako finostjo in občutkom, da smo se kar divili. Priraden in ljubeč je bil dvospev „Oba junaka“ — pač za marsikoga najljubšeja točka v programu. Oba fanta sta svojo nalogo izvršila popolnoma pravilno in zdi se nam, da se nam v obeh obetata lepa igralska talenta. Naravna, neprisljuna, a vendar tako z občutkom prednašana deklamacija „Slovenski svet-Marijin dom“ nam je pokazala na deklamatorki lep deklamatorski talent, veliko vstrajnost in izborno šolo. Z velikanskim aplavzom je občinstvo pozdravljalo mlade telovadce, ki so izvajali svoje telovadske, deloma težavne vaje z neko lahkobo, eleganco in resnobo, da smo morali reči: Ti bodo še delali čast slovenski telovadbi. Igra „Verica“ ali „Marjanica“ je ravno radi dobrega nastopa igrala zelo ugajala. Gospa Tračnikova, njena hčerka Milica, obe teti in pa Rozica, vse so druga drugo prekašale. Prav tako izborna je uspela burka „Šala v zavodu“. E, ti mlada nagajivost, Marjetica in druga porednost, Anica. Koliko sdravega veselja sta nam provzročili. Stroga gospa profesorica je vzbujala respekt, naivna kuharica Gusta pa smeh.

Veselica je obakrat izpadla izborna! Pridne učenke in učence goji „Šolski dom!“ Tega prepričanja smo se vračali domov. A še bolj pridno in vneto pa deluje učiteljstvo, ki je tako lepo in izborno, čeprav z velikanskim trudom, naučilo učence in učenke. Zato zasluži tako učiteljstvo vso hvalo in mi vsi, posebno pa slovenski stariši, mu moramo biti hvaležni!

m Na c. k. slovenski gimnazijski pripravljavnici v Gorici je šolsko leto končalo 4. julija. Učencev od 10.—14. leta je bilo 42; razun enega Kranjca so vsi Goričani. Slovencev je 40 pa tudi Nemeč in Italijan govori prav dobro slovenski. Eden je dobil štipendij 300 kron, drugi 100 kron na leto; nad polovico pa jih je bilo prostih učnine. Vsi so katoličani. Odličnjaki so: Bekar Milan iz Voloske, Budin Miroslav iz Žalošč, Gabrščik iz Ljubinja, Logar Mirko z Opčine, Mavrič Maks iz Fojane, Medvež Jožef iz Livka, Miklavič Franc iz Soče, Pertot (Leopold) Levoslav iz Nabrežine, Rom Edvard iz Trsta, Skutin Anton (prvak) iz Vrsna, Turk Alojz iz Komena. — Šolsko leto 1908/9. se začne 18. septembra, vpisovanje bo 16. septembra od 8—11 ure popoldne. V sedanji enozredni pripravljavnici je prostora za 36—45, v dvorazredni pa ga morda bo 100 učencev.

m Pri zrelostnih izpitih na tuk. c. kr. ženskem izobraževališču, ki so začeli 25. junija in končali 4. julija t. l., bile so pripoznane zrele za obane ljudske šole:

A) Iz slovenskega oddelka:
a) s slovenskim in nemškim učnim jezikom Berbuč Gabrijela (z odliko), Čebular Olga, Miličević Joka (z odliko s slov., nem. hrvatskim učnim jezikom),

Nardin Marija, Persič Terezija (z odliko iz sloven.), Podgornik Ana (z odliko iz nemščine) Volarič Bogomila.

b) s slovenskim učnim jezikom: Abram Slavica (z odliko), Arrigler Roza, Baša Alojzija (z odliko), Bogataj Vilma, Bostjančič Marija, Bratina Milena, Cigoj Dragica, Delpin Rafaela (z odliko), Ivančič Alma, Jeričijo Marija (z odliko), Kuntih Matilda, Leban Štefanija, Leonardič Viktorija, Mayer Valerija, Medvešek Ljudmila, Miklavič Olga, Paglavac Emilija, Pagon Alberta, Peric Karolina, Špič Marija (v slov. in hrvat. učnim jezikom), Tomazič Rozalija, Trampuš Vekoslava, Vidic Valentina, Žagar Milena.

c) Privatistinja:
Kotnik Anja (z odliko z nemškim učnim jezikom), Legat Josipina (z odliko z nemškim učnim jezikom), Mayer Julija in Vrščaj Terezija s slovenskim in nemškim učnim jezikom.

B) Iz italijanskega oddelka:
b) z italijanskim in nemškim učnim jezikom: Aistleitner Marija, Barich Elvira, Bresca Josipina (z odliko), Diem Avgusta, Ežel Ana (z odliko iz nemščine), Jasbinschek Štefanija, Krainz Berta, Marinaz Henrik (z odliko iz italijansčine), Orben Karmela, Ribi Karolina, Vergna Gemma (z odliko), Vidoz Karolina, Visintini Viktorija;

o) z italijanskim učnim jezikom: Beretka Antonija (z odliko), Bernardis Sofija, Bratulich Antonija, Bregantig Mercedes, Cacic Ana, Chirchella Marija, Cociancig Alma, Colfou Josipina, Delkin Margarita, Fabretto Ivana, Farišin Terezija, Fonda Lucija, Fonzari Marija, Grapulin Ivana, Lazzarich Mercedes, Mančec Marija (z odliko), Placht Štefanija, Počkaj Ivana (z odliko), Polo Irma, Tudar Terezija, Valentinuzzi Pia in privatistinja Rigutti Romilda.

m Šolsko leto na tuk. gimnaziji se je v soboto končalo. Na zavodu je bilo skupno 541 dijakov; med temi 272 Slovencev; 224 Furlanov in Italijanov; 43 Nemcev; en Hrvat in en Madjar. Odličnjakov je 68; prvi red jih je dobilo 372; ponavljavni izpit jih dela 33; nezadostni red jih je dobilo 38; popolnoma nezadostni pa 19; radi boleznih jih dela skušajo 11. V osmi šoli, kjer sta 2 Nemeč, 16 Furlanov oz. Lahov, 22 Slovencev in en Hrvat, je 8 odličnjakov. Padel ni v 7. in 8. šoli noben dijak.

m Olikovanje enoletnega prostovoljca. V soboto popoldne ob 9 h je bila na Travniku velika vojaška slovenskost. Ob navzočnosti člega bataljona je pripel g. polkovnik 47. pešpolka enoletnemu prostovoljcu Ribbiju zlat križec za hrabrost, ker je lani rešil z nevarnostjo lastnega življenja pri Podgori iz Sočinih valov dve deklici. Navzočih je bilo tudi mnogo drugih dostojanstvenikov. —

m Špo so ubili v soboto opoldne neki laški fantalini slovenskemu optiku g. Primožiču. Tisočletna kultura laška!

m Slovenski otroški vrtec pod Kostanjevico so te dni otroci lastnika kavarne „Belli“ napadli s kamenjem. Postrežnica je morala zapreti okna. Ko je opozorila otroke, jo je začela kavanarica zmerjati. Ta kavarna se vedno rada priporoča Slovincem.

Iz goriške okolice.

„Društvo kršč. učiteljstva“ je priredilo v nedeljo izborna obiskan roditeljski sestanek v Mirnu. Govorili so: gg. nadučitelj Rustja, nadač. Likar, kurat Abram in župnik Rojc. Sestanek je uspel v veliko zadovoljnost navzočih roditeljev.

g Po prizadevanju poslanca Fona dobi Solkan vzorno delavnico za mizarje. Prej. teden se je v ta namen mudil v Solkanu ravnatelj Šibic iz Ljubljane. Že jeseni se začne poduk. Prava šola s

vstanovi pozneje. Čast gosp. poslancu Fonu za njegovo prizadevanje!

Iz ajdovskega okraja.

a Krojaški tečaj, katerega je otvoril zavod za pospeševanje male obrti v Ajdovščini, se zatvori v soboto popoldne.

a Strela. — V soboto večer 4. t. m. je med močnim nalivom treščilo na Otlici v hišo na Sinjem vrhu. Celo noč je gorelo. Zgorelo je vse pchištvo in žizina. Ubogi ljudje!

a Smrtna kosa. — V Sv. Križusu pokopali v torek 7. t. m. očeta Aleksandra Menic iz tamošnjega kapucinskega samostana. Rojen je bil v Grgarju 14. aprila 1844. Solal se je v Gorici, kjer je napravil zrelostno skušnjo z odliko. Bil je sošolec pok. pesnika Gregorčiča. V samostanu je prešivel 44 let. Bil je lektor ali profesor na samostanskih šolah. Že več let je tako bolehal, da ni mogel izvrševati dušnega pastirstva. Velika udeležba pri pogrebu, posebno moških, je pričala, da ljudstvo brez razlike stanu spoštuje redovnike.

Iz kanalskega okraja.

kl Iz Deskelj. V nedeljo, t. j. 28. junija je predaval tukajšnji tajnik k. slov. izobr. društva o časopisju. Predavanje se je jako lepo obneslo. Ista tako smo imeli zadnjo nedeljo predavanje; govoril je odposlanec „Slovenske dijaške zveze“ g. sedmošolec Peter Butkovič. Predaval je o „Ljubezni do domovine v Gregorčičevih poezijah“. Ljudje so bili zelo zadovoljni s predavanjem. Častitamo „Slov. dijaški zvezi“, da ima take vrle predavatelje.

Iz tolminskega okraja.

t Iz Idrije pri Bači. — (Ponesrečen liberalni shod). Za nedeljo 21. junija je napovedala po našem županu g. Petru Pavlu Lebanu „Zveza liberalnih društev“ v Gorici, predavanje [na Idriji. Določeno je bil za predavanje g. Kocijančič, tajnik kmetijskega društva. Predmet: „Kaj mora kmet vedeti“. Zares vabljiva, pa tudi dvomljiva tvarina. Predavanje je bilo oklicano pri sv. Luciji pred cerkvijo in razglašeno tudi po Slapu. Kakor je iz tega razvidno je bil namenjen pravi „šturm“ na klerikalno Idrijo.

Ne vemo, ali so se hoteli liberalni gospodi v Gorici z napovedanim predavanjem sami prepričati o naših vrlih Idrijčanih, ali pa so hoteli kukavičjemu liberalizmu postaviti takoj trdno podlago.

Da so na Idriji res trdni, stanoovitni, značajni možje in mladenči, ki imajo tudi več v glavi kakor se liberalcem sanja, o tem so se že prepričali trije tolminski agitatorji za državnoborske volitve, katerim je nastop naših mož in mladenčev tako živo v spominu ostal, da se pri deželnozbornih volitvah ni nobeden liberalni agitator vstavil na Idriji, pa bi tudi ne bilo zdravo tukaj agitirati.

Da so Idrijčani res pravi možje pokazali so tudi zdaj, ker nobeden ni hotel odstopiti liberalcem prostora za predavanje; na zadnje jim je dal naš liberalni učitelj šolsko sobo na razpolago, v katero pa noben ni hotel iti.

Vprašamo g. učitelja, kako sedrzne brez dovoljenja c. kr. okr. šolskega sveta odstopiti šolsko sobo za shod, na kateri so vabljeni ljudje iz različnih krajev? Ali ne zanese jeden ali drugi vdeležencev lahko nalezljivo bolezen v šolo, katero nalezujejo naši otroci? Kdo nam bo povrnil stroške, poplačal skrb in žalost? Morda učitelj ali pa liberalci? Mi odločno protestujemo proti zlorabi šole in opozorimo na naš

protest c. kr. okrajni šolski svet v Tolminu.

Vrnimo se k shodu. Ob 2 $\frac{1}{2}$ je bila končana popoldanska služba božja in možje so se vsedli po stari navadi na zid pokopališča pod lipo ter se pomenkovali med seboj, zdaj pride g. Kocijančič med nje, ki je na šolskih vratih pričakoval konec službe božje in jih povabi naj gredo v šolo. Na njegovo vabilo je odšla večina možkih domov, drugi so mu odgovorili, da v šolo ne gredo in ga zafrkavali. Mislili so, da jih bo g. K. razumel in odšel, vendar se je vstavil, in ponižno prosil, če mu dovolijo govoriti, ker bo govoril samo o kmečkih stvareh, ne o politiki. Možje, čudeč se, da hoče tako malemu številu govoriti, so mu dovolili.

G. tajnik je pripovedal že v občo znane stvari o živinoreji, sadjereji in gnojilih. Novega je povedal malo, pa to je vredno, da se olme pozabljuje. Na Tirolskem prodajajo reko vrsto jabolk kos po 8. K. Novo je tudi, kar je povedal o živinoreji v okolici Karlovih varov, kjer primejo krono za liter mleka. Tam imajo visoke, zračne hleve s porcelanastimi stenami in krave gleštajo kot kake princesinje. Predenj kravo molzejo jo peljejo v kopalno sobo, kjer jo okopljejo, iz te v toaletno sobo, kjer se posuši in napravi toaleta, iz toaletne sobe pride v molzno sobo, kjer ji po raznih procedurah na vimenu na zadnje še rep za otrop privežejo in potem molzejo.

Slednjič je priporočal bojkot Italijanov in po 5. uri je potrt na duši in na telesu zapustil nehvaležno Idrijo, ne da bi se g. učitelju zahvalil za prepričano šolo.

Da so tirolska jabolka in pa češke krave napravile ta dan mnogo smeha in zabave, mi ni treba omenjati.

Slišali smo celo praviti, da g. K. niti kruha ni mogel dobiti na Idriji. Njegov dobri liberalni prijatelj, kateri ga je povabil, da naj ga obišče z družino, je sam zjutraj z vso družino-izvzemši 16 letno hčerko, ki je ostala kot varuhinja doma — pobrisal v Tolmin, ne da bi gostom vsaj hleb kruha pustil in drugod pa tudi ni mogel dobiti. Kaj ne, da je sladko liberalno prijateljstvo! Prav za zjokati se je nad to presneto Idrijo.

Ker govorimo o idrijskih liberalcih moramo javno povedati, da v celi župniji je šest hiš, med katere je vseta tudi šola, oziroma 6 hišnih gospodarjev, ki se štulijo za liberalce. Pa bi znal kdo vgovarjati; število je sicer majhno, pa so s poštovani, vpljivni možje. Temu povemo, da imajo pri nas isto spoštovanje in vpljiv, kakoršnega so imeli evangeljski gobavci. Ako še pripomnimo, da je od teh šestih samo jeden bil na shodu, potem liberalna gospoda lahko spozna, da je zastoj ves trud za piškav idrijski liberalizem.

Povemo tudi liberalnim gospodom, da mi ne potrebujemo njih shodov, tudi takih v kmečki obleki ne in da se nam njih vsiljevanje naravnost stedi. Mi lahko napravimo sami shod, kadar je nam drago in povabimo tistega, ki ga sami hočemo.

Zaupno povemo, ko bi še katerega liberalca obšla nesrečna misel za priti pridigovat na Idrijo, da se mu zna pripetiti, da mu bodo naše pridne žene z metlami in mokrimi cunjami pokazale, kako se pride najhitreje iz Idrije: Kakšen „šnajt“ imajo naše žene na liberalce lahko poizvejo pri nedeljskem spremljevalcu g. Kocijančiča.

Zato g. liberalci ne vsilujte se Idrijčanom, kateri nimajo za vas kruha in tudi ne prostora.

Kmetijsko društvo bo pa gotovo dobro napredovalo, ako bo dr. Puc tajnika Kocijančiča pošiljal na shode. Čestitamo!

Konečno resna beseda g. županu. G. županu svetujemo naj opusti službo liberalnega mešetarja, ker ni dostojna,

mu ne dela časti, in tudi ljudstvo ga ni zato volilo. Odločno pa zahtevamo, da se ne dela razlike v uradu med strankami in ne trpimo več, da se pristašem ljudske stranke iz nagajivosti delajo sitnosti, poti, stroški itd. Ne iščemo boja, ker ljubimo mir, bojimo se ga pa tudi ne. Ako se pa nam boj vsili, povemo že zdaj g. županu, da udarimo pošteno.

Torej ne izzivati, ker mera je polna.

t Toča je pobila preteklo sredo po noči v Podmelecu, na Selih, od tam je menda šla preko Rakovca na Ponikve, kjer je menda dosti škode napravila.

t Klavže. — Pred kratkim je nesel g. kaplan sv. popotnico skozi našo vasico neki bolnici na Logaršče. Domačini in tudi delavci g. Križniča so izkazali Najsvetejšemu spodobno čast, — le en delavec je vsem v pohujšanje kazal Najsvetejšemu hrbet in ni ne pokleknil ne se odkril, davi so ga drugi opozorili na to. — To imenujejo nekateri oliko in napredek! — No, tako oliko in tak napredek so že zdavno poznali divjaki v Afriki. Naj se pa zgodi še enkrat kaj takega, se bomo pa drugače oglasili.

t Iz Dol. Tribuše. — Dae 5. julija smo spoznali, kako nas hočejo naši liberalci strašiti, kakor se jim poljubi.

Župni upravitelj je popraševal ljudstvo, ali bi bilo zadovoljno, da se tudi dozida in ne le vzdigne naš farovž, ki je brez dvoma najslabši v škofiji. Liberalcem to ni bilo dovolji. Vemo, da bi jim bilo le to dovolji, da se žeblija ne zabije. Čemu brez potrebe stroški zaradi farovža? Farju zadostuje vsaka luknja. Vedo pa, da mora biti popravljen.

Večina dobrega ljudstva je razvidela, bolj sedaj več potrositi, nego da ostane poslopje star črevelj, ki ga bo treba tekem let z veliko večjimi stroški krpiti. Kljub temu so liberalci hujskali, predsednika cerkenega odbora, kateri po svoji pameti od daleč ni sposoben za ta posel, naj da oklicati pred cerkvijo, da ne sme nobeden več podpisati upraviteljeve izjave, ako ne, bo moral sam nositi stroške. Preklicana liberalna hinavščina! Zmočni so je samo liberalci, kadar se gre proti duhovniku. Kako si upa Matevž Rijavček, znan nam že od deželnozbornih volitev, brez ukaza županstva ali glavarstva prostor pred cerkvijo zlorabljati proti duhovniku!

Zdaj ob volitvah je pokazal, da hoče ukazovati kakor turški paša med nami, 5. julija zopet. Kdo mu je dal oblast, proti pravilnemu postopanju g. upravitelja ljudstvo šuntati!

Možje Trebušani, ne dajte se strašiti od liberalcev! Dokazano imate, da so liberalci le laži liberalci, svobodomiseln samo zase, smejo lagati in strašiti Vas, Vam pa bi radi kar usta zamašili, da ne poveste prosto svojega mnenja o popravi farovža. Tako ne bo šlo naprej! Tako delajo na Turškem.

Ne bojte se kazni, s katero Vam je Rijavček pretil. Namestništvo v Trstu bo odobrilo ali ta ali oni način popravila, stroške bodo morali nositi vsi, Ozebek in Rijavček tudi.

Iz kobariškega okraja.

kd Kamno. — V tukajšnjem izo-ževalnem društvu imeli smo na praznik sv. Petra in Pavla drugo predavanje. Predaval je društveni tajnik g. Fran Pitamic in sicer „c svobodni misli“. Dekazal je nezmisljenost tega novega pokreta med Slovenci, znešenega k kam s Češkega. Npravna propalost in hudobnost rezuh „svobodomislcov“ v zadnjih stoletjih je tekom govora dokaj lepo osvetljevala umstveno vrednost njihovih nauk po izreku Odr-

šenikovem: „Na njih sadovih jih boste spoznali“.

Prihodnje predavanje z deklamacijo kakšne izmed prekrasnih pesmi našega Simona Gregorčiča bo v nedeljo dne 19. julija in sicer takoj po blagoslovu. Dasi bodo udje morebiti utrujeni valed košnje, vabi se jih naj se predavanja udeleže v obilnem številu.

kd Krčmar in učitelj v Krnu sta postala prava in odkrita liberalca. Učitelj prinaša krčmarju liberalne liste, da jih ta v krčmi vsiljuje pivcem. Pravi tudi ta krčmar, da „Primorski list“ laže; to pa radi tega govori, ker se jezi, da „Primorski list“ tako krtači liberalce. Naš krčmar je bil tudi izvoljen pri občinskih volitvah. No, pa takrat se je jšdelal še pristaša S. L. S. Letos pa je skočil v liberalne hlače ter se jezi nad „Prim. Listom“. Sedaj je naročil „Naš Glas“.

Iz cerkljanskega okraja.

c Deputacija našega županstva ob enem z odposlanci Km. zv. za cerkljanski sodni okraj, ki je izdelala tozadevno prošnjo in sporenico, je bila v sredo pri g. deželnem glavarju v zaderi železnice sv. Lucija-Želin-Idrija. Zadeva je v najboljšem tiru in je upanje utemeljeno, da jo vdobimo v treh letih. Odličen politik iz sosednje Kranjske je te dni izjavil: Ali jo vdobite v treh letih ali nikoli! Dal Bog prvo!

c Dež je tudi pri nas zadnje dni nekoliko nadomestil, kar je prej zamudil, toda premalo ga je bilo!

c Vžigalice za obmejne Slovence prodaja trgovec g. Gabrijel Bevk. Kupujte samo te vžigalice od katerih čisti dobiček gre za Slovence ob mejah. G. Bevk prodaja tudi narodni kolek v korist „Šolskega Doma“.

c Cerkuo. — Naše K. s. iz. dr. je zažgalo tudi letos Ciril-Metodov krez. Umeje se, da so zraven pokali topiči, švigale rakele in donele v hladno noč prekrasne slovenske pesmi; a kar je znamenito in pomembno, je to, da se je vse to izvršilo brez obligatnega sodčka! Prebitek je šel v društvene namene. Tako je prav. Le naprej po tej poti! — Naši liberalci letos niso ubogali „Soče“, ki je za kres silno bobnala, ker kot dosledni svobodomiselnici tudi s slovanskimi svetniki ne marsjo imeti nobenega stika več! Čisto naraven razvoj!

gz Vabilo k rednemu občnemu zboru „Kmetijskega društva v Cerknem“, reg. zadruga z neomejeno zavezo, kateri se bode vršil dne 19. julija t. l. ob 2. uri popoldne v dvorani „Gos. doma“.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leta 1907.
3. Volitev nadzorstva.
4. Slučajnosti. Olbor.

Lepa pesem. — V „Učiteljskem Tovaršnu“ z dne 26. junija stoji ta-le lepa pesemca:

„pouk in vzgoja je naš spas,
resnično ta osreči nas;
če bomo izobrazbo bolj gojili,
učitelje in šolo bolj častili,
té pride nam, vstajenja dan“...

Odgovor: Resnično, pravi pouk in krščanska vzgoja sta naš spas, to je naš rešitev. Ker pa je posebno vzgoja liberalnim učiteljem le „špa“, in sicer nevaren „špas“, ki ne more osrečiti ne mladine ne starišev, in ker liberalni učitelji goje izobrazbo, ki človeka ne poblszuje in poplemenituje, ampak ga dela divjega in srovega, zato stariši ne bodo liberalnih učiteljev nikoli častili, jim ne bodo nikoli zaupali, ampak bodo skrbeli, da se jih čimprej otresejo. Krščanski stariši zahtevajo za svoje krščauske otroke — odločnih krščauskih učiteljev!

Slovenska krščansko socialna zveza.

V četrtek 2. julija je imela „Slov. kršč. socialna zveza“ svoj redni občni zbor. Izmed 34 pridruženih društev jih je bilo zaatopanih 24. Predsednik dr. Breceelj pozdravi vse društvenike, posebno pa odposlance bratskih društev. Pogled nazaj nam kaže skromen začetek. Mož, ki je spravil našo „Zvezo“ v življenje, je bil dr. Pavlica. Izpočetka se je zdelo, da pojde delo lahko izpod rok. Resnica je, da se je mnogo storilo; a bilo je težavno, ker treba je orati ledino. Naši nasprotniki so močni, kakor nikjer drugod. Vse pa, kar daje moč našim nasprotnikom, vse ustanove, bodisi gospodarske ali zobračevavne, so več sli manj delo duhovnikov. Sedaj pa nasprotniki od duhovnikov ustanovljena društva izrabljajo proti cerkvi in kršč. ljudstvu. Le tista društva so se držala, ki so stala odločno na verskem programu. To pa naj nam bo nauk za bodočnost.

Pa kaj, ko bi imeli le nasprotnike za nasprotnike! Dobi se še tudi naših romišljenikov, ki ne umevajo naše organizacije. In to nam škoduje več ko vsi nasprotniki. Pravijo: „To ni za nas, to je kranjsko!“ Jaz pa pravim: „Ta naša organizacija ni kranjska. Katoličani so povsodi na ta način organizirani. „Katoliški centru“ na Nemškem ima svoje „Ljudsko društvo“, laški katoličani se organizirajo na podoben način tudi Čehi. Naši bratje na Štajerskem in Koroškem imajo tudi tako organizacijo. To torej ni kranjska stvar; to je katoliško, je nekaj načelnega; pomeni jasnost in odločnost katoliških načel. (Veliko odobravanje.) In to jasnost v mišljenju je treba zanesti tudi med inteligenco. Pred vsem pa je v tem oziru zasluga vrlega našega dr. Capudra, ki je žrtvoval čas, denar in zdravje le da je hodil predavati po naših društvih. Izmed najboljših je on najboljši! (Viharno odobravanje.) Hvala Bogu, „Zveza“ bo imela odtlej stalno ognjišče — stanovanje. Zato gre v prvi vrsti zahvala „Montu“ in še prav posebej našemu prevz. g. nadpastirju. Dovolite torej, da se mu gre izraziti v imenu obšnega zbora najudanejša zahvala. (Gromovito odobravanje.) V vsako občino izobraževalno društvo! To je prvi pogoj, da se naše razmere izpremenijo. Nato govornik obširneje govori o namenih in dolžnostih kršč. izobraž. organizacije. Stednjč se spominja dvojnega jubileja: papeža Pija in cesarja Franca Jožefa I. (Trikratni „živio“.)

„Zvezin“ tajnik Kremžar poroča o delovanju „Zveze“, ki je od svoje ustanovitve do konca J. 1907 priredila v mestu 8 predavanj in zabavno prireditev. V let. letu je priredila „Zveza“ v mestu socialni kurz in 13 predavanj. Skupno je torej priredila „Zveza“ v preteklem poslovnem letu v mestu 21 predavanj. Na deželi pa so „Zvezini“ odposlanci nastopili 43 k r a t. Če prištejemo teh 43 predavanj k onim 21 v mestu ter prištejemo še socialni kurz, dobimo skupaj 65 predavanj in izobraževalnih zborovanj, na katere je poslala „Zveza“ svoje govornike. „Zveza“ je bila zastopana na desetletnici „K. del. društva“ v Gorici, pri kateri priliki je „Zvezin“ odbornik dr. Dermastia imel tudi slavnostni govor. Nadalje je bila zastopana „Zveza“ pri ustanovitvi „Zveze slov. mladeničev“ za Štajersko. „Zvezini“ odbor je imel 26 sej. Prirejal je tudi prijateljske sestanke, pri katerih se je tudi predavalo.

„Zveza“ ima pridruženih 34 društev, od katerih je 32 poslalo svoje izkaze. Vseh naših društev v deželi je okrog 40, liberalnih pa okrog 80. Naša društva po deželi so skupno imela 2 telovadna odseka, 317 časopisov, 20 pevskih zborov, 7 tsmberskih zborov, 15

knjižnic, 118 predavanj in 25 veselice. Naša organizacija šteje nad 3500 članov. Ker je zveza v mestu priredila 21 predavanj, naša društva na deželi pa skupno 118 predavanj, dobimo — ker nista všteti dve društvi, da je bilo letos v naši skupni organizaciji nad 140 predavanj. Izmed včlanjenih društev jih je 16, ki so ustanovljena še le po novem letu. — Tajnikovo poročilo se vzame na znanje, enako blagajnikovo, o katerem je poročal g. Kopač.

Članarina za člane se določi 30 v na mesec, za društva ostane članarina ista.

Nato se je prešlo k premembi pravil, pri kateri točki se je vnela živahna razprava o javnih plesih itd. Po volitvi odbora, ki smo o njej že poročali, se je sklenilo v proslavo dvojnega jubileja, prirediti izlet v vipavski Log, kjer naj bi bila z bratskimi društvi iz kranjske Vipave skupna veselica. Bilo je sproženih še mnogo zdravih misli o naši organizaciji. Govorili so še gospodje: Leban, Rojec, Štara, Vodopivec. Č. g. župnik Rojec predlaga zahvalo odboru in trikratni „Živio“ predsedniku. V lepi harmoniji se je zaključil ta lepi občni zbor.

Rojaki!
kupujte narodni kolek
„Šolskega Doma“.

Loterijske številke.
4. julija

Trst	31	48	56	64	63
Linc	68	24	88	60	31

Edina slovenska
BRIVNICA
St. Nosič
(prej Anton Pucelj)
GORICA
na Travniku tik loterije.
Svoji k svojim!

A. Fajt

pekovski mojster v Gorici,
tekališče Fr. Josipa 2 (lastna hiša)

Izvršuje naročila vsa
kovrstnega peciva za
nove maše in godove.
kolače za birmance
in poroke itd. Vsa na-
ročila izvršuje točno
in natančno. Prodaja
fino pecivo. Ikerjev.

Peče tudi najflnejše pecivo.

Svoji
k svojim!

Peter Cotič,
čevljarški mojster, Gorica,
Gosposka ulica 1
Raštelj 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razpošiljajo. Cene zmerne.

Prodaj
harmonij
amer. vrste za 150 K. Več
po dogovoru.

I. KACIN,
organist Komen.

Lekarna
Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice
s znamko sv. Antona Pado-
vanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo vedno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepč želodec, storé, da zgine v kratkem času omotica in živčna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

Goriška zveza gosp. zadrug in društev v Gorici,
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

posreduje

pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov

V zalogi ima:

modro galico, žveplo, razna umetna gnojila, gumijeve vezi, belo in živinsko sol, otrobi debele in drobne, turšico, moko, klajno apno in drugo.

Člani pridruženih zadrug se pri prevzemanju blaga morajo izkazati s člansko knjižico zadruga in posojilnice, h kateri pripadajo.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici, bivši „Hotel Central“.

Telefon št. 72 Poštno hran. rač. št. 51.292

„CENTRALNA POSOJILNICA“
V GORICI

registrovana zadruga z omejeno zavezo v lastni hiši
M M Corso Giuseppe Verdi št. 32, I. nadstropje M M

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan in jih obrestuje od 1. jan. 1908 dalje po 5%. Daje posojila na menice po 6½% in na vknjižbo po 5½%. Dalje daje posojila na 5-letno mesečno odplačevanje ki znaša od vsacih 100 K 2 na mesec

Stanje hran. vlog dne 31. dec. 1907 K 1,816.352.73
Promet due 31. decembre 1907 . . . K 5,457.131.53

Najboljše vinske stiskalnice

so naše stiskalnice „Ercole“, najnovejšega in izvrstnega sestava s „Ercole“, strojem za dvostruki in trajni pritisk; jamčimo, da se sok popolnoma iztisne, bolj ko pri vseh drugih stiskalnicah.

Hidravliške brizgalnice „Syphonia“ so najboljše
Delujejo same.

Posode za grozdje, sadje, plugi za vinograde, sušilnice za sadje; ročne stiskalnice za seno; mlatilnice za seno, mlatilnice za pšenico, čistilnice za žito, rezalni stroji za krmo in ročni malni za žito, razne velikosti in še razni drugi gospodarski stroji. — Izdelujejo in prodajajo z jamstvom kot posebnost najnovejše, izborne, priznane in odlikovane

Ph. Mayfarth-ove in dr.
tvornice gospodarskih in vinarskih strojev na Dunaju, II. Taborstrasse 71.

Preprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi, kjer še nismo zastopani

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovaišče niruberskega in drobnega bagater tkanju, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obnava za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjave, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmi in trgih ter na deželi.

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14,
(blizu lekarne Gironeoli).

Ima v zalogi vsakovrstno pohištvo za vsak stan. Oprava po najmodernejših slogih, posebno za spalne, jedilne in posetne sobe je po nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celulojda, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbiro ter razne tapetarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

Ignac Lapanja

urar

v Podmelcu

prilporeča slavnemu občinstvu in prečastiti duhov. v svoji veliki zalogi vsakovrstne ure po jako nizki ceni. Na zahtevo cenike franko. Tudi dobro popravlja ure.

Trgovina z usnjem.

Podpisani toplo prilporeča sl. občinstvu in gg. čevljarškim mojstrom svojo

trgovino z usnjem v Črničah.

Blago je trajno ter po zmerni in pošteni ceni. V trgovini je na prodaj vsakovrstno, tudi najfinerše usnje ter vse čevljarške potrebščine.

Fr. Kosovel,

trgovec z usnjem v Črničah.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici

Gosposka ulica št. 25

prilporeča čistiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste: Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljšveče prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mliina iz Kranja in iz Jochmann-oveg v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Delavnica cerkvenih posod
in cerkvenega orodja

Fr. Leban

Gorica,

Magistratna ulica šte. 5.

Prilporeča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

Blago se razpošilja franko.

Odlikovana pekarija

in sladčičarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerjev na drobno ali v orig. buteljkah. Prilporeča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Svoji k svojim!

Staroznana narodna tvrdka:

Anton Iv. Pečenko

GORICA, ulica Jos. Verdi 26

postreže pošteno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; potem s pylenjskim pivom „prazdroj“ iz sloveče češke „Meščanske pivovarne“, in izbornim protivinskim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivinu na Češkem, in sicer v sodčeh in steklenicah; z domačim pristnim tropinovem I. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrške države v sodih od 56 lit. naprej franko goriška postaja.

Cene zmerne.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Prilporeča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Kro krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

IV. DRUFOVKA - GORICA

centrala Gosposka ulica 3, filijalka Rašteli 3

Lastna strojarna na paro v Črničah. Zaloga vsakovrstnega usnja, kakor tudi čevljarških potrebščin.

Odlikovana tvornica nadplato. Glavni zalagatelj liščila v korist družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Telefon št. 62.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta št. 19. (Medjatova hiša)

zavaruje

1. proti požarni škodi vsakovrstna polsopja, zvonove, premičnine in pridelke; 2. proti prelomom zvonove, in 3. za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam

Edina domača slovenska zavarovalnica!

Svoji k svojim!